

СЕРГЕЙ СТРАТАНОВСКИ (Сергей Стратановский, 1944) дебютира като поет в началото на 70-те години под въздействието на пражките събития през 1968 г. и още от първите си изяви свързва творческата си съдба с ленинградската контракултура. Той създава и един от митологемните кодове на ленинградския самиздат – „Обводный канал“ (бълг. „околовръстен канал“), който е името и на квартала, в който е отраснал, и названието на създаденото от него и Кирил Бутирин самиздатско списание, което излиза в периода 1981 – 1993 г.

Първата му стихосбирка със заглавие *Стихове (Стихи)* излиза чак през 1993 г. Следват поетическите книги *Тъмнина дневна (Тьма дневная, 2000)*, *Редом до Чечня (Рядом с Чечнёй, 2002)* и *По реката непрозрачна (На реке непрозрачной, 2005)*. След 2000 г. е удостоен с редица престижни литературни награди. Превеждан е на десетки европейски езици.

Поетическият свят на Стратановски е белязан от погнусата към света, който погубва радостта от живота, вкарвайки човека в коловоза на стереотипните движения и в цеховете, по чиито стени висят портрети и лозунги. Често се среща мотивът за нещастния човек, който търси утеха от непоносимото битие в алкохола. Пример за това е стихотворението, което публикуваме по-долу – *Социологически трактат в стихове за феномена алкохолизъм (Социологически трактат в стихах о феномене алкоголизма)*.

Преведените стихотворения са по следното издание: С. Стратановский. *Стихи*. СПб: Ассоциация „Новая литература“, 1993.

***

Страшнее нет – всю жизнь прожить
И на ее краю
Как резкий свет вдруг ощутить
Посредственность свою

Как будто ты не жил
Соль мира не глотал
И не любил, и не дружил
А только дни терял

Как будто ты существовал
В пол-сердца, в пол-лица
Ни бед, ни радостей не знал
Всем телом, до конца

И вот – поверь глазам
Как соль стоит стена
Ты был не тот, не сам
И словно соль – вина

***

По-страшно няма на света –
На жизнения път към края
Да те пониже мисълта
Че бил си ти посредствен и нехаен

Че сякаш ти не си живял
Не си солта опитал
Приятелство и обич непознал
Напразно си се скитал

И съществувал си почти насън
С лице и със сърце наполовина
И радост, и печален звън
Изцяло и докрай са те подминали

Повярвай на очите си
Пред теб – от сол стена
Не си бил ти сам себе си
Солта боде като вина

1968 – 1972

ЛУБОЧНАЯ КАРТИНКА

И сквозь заборы и заводы
Шумят с рассветом поезда
Едет утром на заводы
Человек – пустяк природы
И дрожит сквозь непогоды
Близорукая звезда
Ночью Эрос, ночью Нина
Утром холод и завод
Неприглядная картина
Неприветливый народ
Будни жизни, бремя боли
Лишь у Нины дорогой
Ты в любви как в алкоголе
Обретаешь свет земной

ПРОСТА КАРТИНКА

През огради и заводи
Тракат в изгрева вагони
Сутрин тръгват към завода
Хора – плюнка на природата
И през свъсените облаци
Тръпне кърава звезда
Нощем Ерос, нощем Нина
Сутрин кучи студ завод
Нелицеприятна гледка
Негостолобив народ
Скучен делник, тежко бреме
Само с Нина насаме
В любовта като в пиянство
Виждаш светло битие

СОЦИОЛОГИЧЕСКИЙ ТРАКТАТ В СТИХАХ О ФЕНОМЕНЕ АЛКОГОЛИЗМА

Мы чудесно спасаемся пустот бытия!

И тоску, словно черствую булку
Алкогольным ртом жуя
Человек ползет по переулку
Трактуем всеми как свинья
А некогда его портреты в цехе
Сияли гордо и красиво
Он жил, радея за успехи
Родного коллектива
Была квартира и семья
И сыновья учились в школе
На диалектиков,
Но сущность бытия
Он потерял и в алкоголе
Нашел забвенье и себя

О ты, феномен отчуждения
Сизифо-жизнь, никчемный труд
Живут дома как наважденья
Каналы мутные текут
О Ленинград – земля пустая
И нелюбезная народу
Здесь мутят черти из Китая
В каналах медленную воду
Здесь Ленэнергии: Ленсвет, Ленгаз,
Ленмозг

Сосут вампирами пустыми
И ты сгибаешься под ними
Ничтожный человеко-мост
Мост от рожденья до могилы
Через каналы и дома
Сквозь свет нелепый и немилый
Сквозь годы в мире несчастливом
И птица над заливом
Летает как тюрьма
Ей не дано свободы
Ее сожрет Китай

СОЦИОЛОГИЧЕСКИ ТРАКТАТ В СТИХОВЕ ЗА ФЕНОМЕНА АЛКОХОЛИЗЪМ

Чудесно се спасяваме от празното битие!

Мъката, като хапка стипчива,
Прокара с едно питие
Човек из калта се препъва
И го наричат прасе
А преди време сияеше гордо
В портрети из целия цех
За колектива радееше
За неговия успех
Семейство и дом си имаше
Учеха диалектика
В училище синовете
Но в алкохола той загуби
Същността на битието
Забвението и себе си позна

О, феномен на отчуждението
Сизифов безполезен труд
Стърчат тук къщи като привидения
И мътните води текат
О Ленинград – земя без ласка
Студена мащеха си за народа
Тук мътят дяволи китайски
Ленивите води под небосвода
И Лененергии: Ленсветлина, Ленгаз,
Ленмозък

Като вампири смучат сок от теб
И ти прегъваш се на две
Тъй незначителен човекомост
Ти мост от люлката до гроба
През къщи и канали
През светлина нелепа и злокобна
И през годините на този свят печален
Като лелящ затвор
Е птицата отгоре
Не ѝ е отреден простор
Погълната ще бъде от Китай

За беди и невзгоды
 Ей не обещан рай
 И человек по мостовой
 С отяжелелой головой
 Ползет тоскуя и блюя
 Тракуем всеми как свинья
 Как язва общества и мусор бытия
 1971

За всичките беди и горест
 Не ѝ е обещан небесен рай.
 Човекът се препъва край канала
 Тежи му помътнялата глава
 Пълзи от скръб повръща до отмала
 И всички го намират за свиня
 За язва срамна и боклук на битието

Превод от руски: **Наталия Христова**

Сергей Борисов, *Акробат*, 1993